

Inwoner in beeld

Anita Nibbelink, Thomas Beke,
Prisca Braat & Mark Duijthoff

Inwoner in beeld

Korte introductie door de wethouder

Participatiewet

Wie zijn de mensen in de bijstand?

Ervaringen Participatiewet

Plan van aanpak *Inwoner in beeld*

Participatiewet

Inwoner in beeld gaat over bijstandsgerechtigden

Het uitgangspunt van de Participatiewet is dat iedereen naar vermogen deelneemt aan de samenleving en zoveel mogelijk in het eigen onderhoud voorziet.

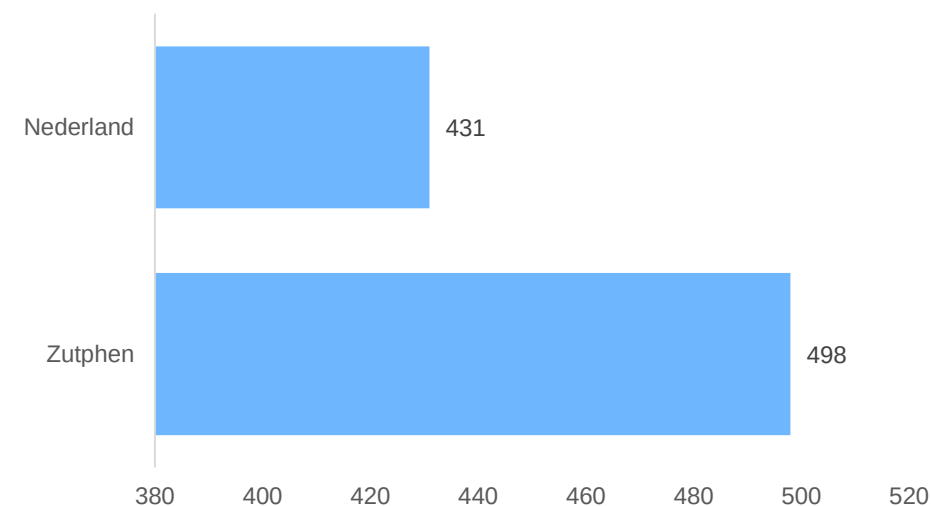
Een wet met een nadruk op:

- werk, ook voor mensen met een arbeidsbeperking
- handhaven van opgelegde verplichtingen
- Open einde regeling

Wie zijn de mensen in de bijstand?

Zutphen: kleine stad met grootstedelijke problematiek

- al jaren sprake van grote 'bijstandsdichtheid' (gevolg is o.a. nadeelgemeente)
- relatief gezien veel bijstandsgerechtigden in instelling en alleenstaanden
- gemiddeld lange verblijfsduur bijstand: 76 maanden (tov 70 maanden landelijk)
- grotere afname dan landelijke tendens (afgelopen jaar 7% teruggang)
- mensen met een bijstandsuitkering hebben vaker schulden en kampen vaker met psychische kwetsbaarheid en chronische ziekten

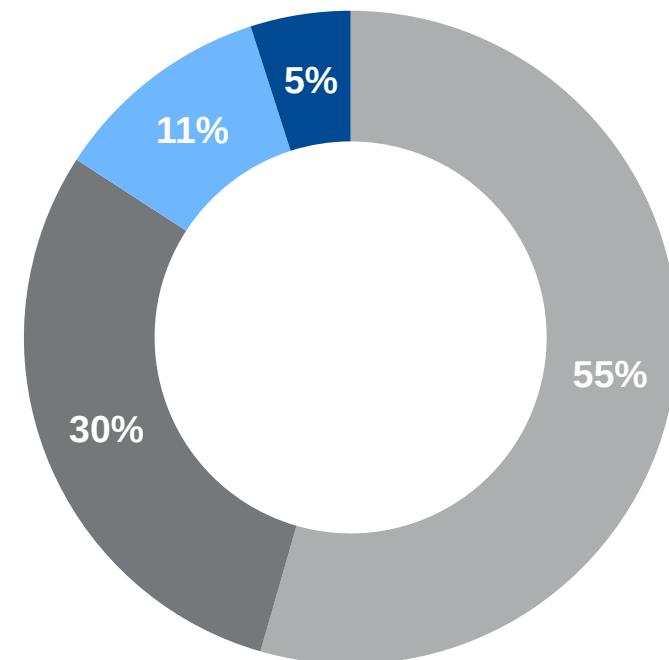

*Aantal bijstandsgerechtigden per 10.000 inwoners
(Waarstaatjegemeente.nl, 2021)*

Afstand arbeidsmarkt

“Waarom hebben we het steeds over ‘mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt’ en nooit over ‘een arbeidsmarkt met afstand tot bepaalde mensen’?”
(Erik Dannenberg, Divosa)

- Door krapte op de arbeidsmarkt minder instroom
- ‘Achterblijvers’ met grotere afstand tot werk
- Groep met andere behoeften dan het toeleiden naar werk
- Gemeenten vaak nog weinig aandacht voor deze groep (perverse prikkel)

■ Stroom 1 ■ Stroom 2 ■ Stroom 3 ■ Stroom 4

Stromen

1. participatie en zelfredzaamheid (eventueel) met inkomensondersteuning
2. stimuleren zelfredzaamheid, permanente ondersteuning
3. sprake van zelfredzaamheid, tijdelijke ondersteuning
4. grote mate van zelfredzaamheid en daardoor beperkte ondersteuning

Hoe ervaren inwoners de participatiewet?

Participatiewet onder druk

- De Participatiewet gaat teveel uit van **wantrouwen en een verkeerd mensbeeld**. De nadruk ligt erg op controles om misbruik tegen te gaan. (VNG)
- Alleen bijstand is niet genoeg. Door toeslagen en allerlei minimaregelingen bij de gemeenten voor minimabeleid kunnen mensen met ‘12 tot 15 verschillende potjes te maken hebben’. (VNG)
- Striktheid van de wet leidt tot **rigiditeit en onredelijkheid**. Professionals ervaren een tekort aan ruimte voor maatwerk in regels en capaciteit. De **regelgeving is complex** (ook voor professionals) waardoor de wet veel vraagt van het denk- en doenvermogen van mensen: “zonder begeleiding is de bijstand net een oerwoud” (rondetafelgesprekken SZW & gemeenten, 2021)
- Het gevoel overheerst dat de overheid vooral op de regels let en weinig oog heeft voor de menselijke maat of de complexe problemen waar mensen in de bijstand mee kampen (Kamerbrief, juni 2022)
- **Focus allen op werk is niet realistisch**: aanzienlijk deel van de cliënten, heeft ook problemen met dagelijkse handelingen, het voeren van een zelfstandig huishouden, geletterdheid en sociale contacten. Mensen met een hulpvraag op het gebied van werk en inkomen lijken er dus belang bij te hebben dat de Wmo-benadering ook wordt toegepast in hún contact met de gemeente (SCP, Sociaal domein op koers, 2020)

Zutphen zomer 2022

Inwoners Beter in beeld krijgen

- we willen de persoonlijke situatie van inwoners veel beter in beeld krijgen
- we willen meer maatwerk leveren en inzetten op participatie
- we willen dat onze inwoners maximaal gebruik maken van de inkomensregelingen die voor hen van toepassing zijn

> aanleiding om met plan van aanpak te komen

▲ Eva Boswinkel, wethouder financiën in Zutphen, concludeert dat inwoners in de bijstand in haar gemeente niet tot nauwelijks worden geholpen. © Arjan Gotink

Zutphenaren in bijstand niet gezien of gesproken door gemeente: 'Geen incident, vraagt om actie'

Zutphenaren en Warnsvelders in de bijstand zijn te lang niet genoeg geholpen. Ze zijn niet tot nauwelijks gezien of gesproken. „Hierdoor hebben wij geen zicht op hoe het met hen gaat en wat er voor hen nodig is.” De gemeente Zutphen komt daarom in januari met een actieplan om deze bijna 1400 inwoners voortaan beter bij te staan.

Merten Simons 22-10-22, 06:00

Plan van aanpak

Alle inwoners met een bijstandsuitkering komen en blijven in beeld

- we vinden dat onze inwoners recht op bestaanszekerheid, ondersteuning en een toekomstperspectief hebben
- we vinden het van belang om vanuit vertrouwen in gesprek te gaan met onze inwoners
- we willen meer persoonlijk contact van gemeente en inwoner op basis van gelijkwaardigheid

Projectfasen

Looptijd van drie jaar

- Het gaat om andere cultuur en een ander manier van werken
- Dat vraagt om een investering in ons eigen human capital & dat van onze inwoners
- Tijd & middelen nodig om zorgvuldig nieuwe aanpak te kunnen ontwikkelen (want 'winkel blijft natuurlijk gewoon open')

Herstelfase

- Gesprekken met inwoners obv gelijkwaardigheid en vertrouwen
- Gesprekken met samenwerkingspartners
- Op orde brengen van data en monitoring

Ontwikkelfase

- Aanpassen werkprocessen
- Deskundigheidsbevordering (investeren in eigen personeel)
- Beleid aanpassen op deze nieuwe uitgangspunten

Borgingsfase

- Evaluatie aanpak
- Structurele borging

Herstel- en ontwikkelfase lopen gelijk op

Begroting

Voor de komende 3 jaar 2023-2024-2025	FTE	Schaal	Bedrag 2023-2026
Uitvoering inkomen	4,0	Schaal 8-9	€ 850.000
Uitvoering werk	3,0	Schaal 8-9	€ 630.000
Uitvoering administratie / receptie werk & inkomen	2,0	Schaal 6	€ 360.000
Projectleider / beleidsmedewerker	0,78		€ 440.000
Proces/management	1,5 jaar 2023-2024		€ 100.000
Deskundigheidsbevordering			€ 120.000
Innovatiebudget voor het ontwikkelen van voorliggende voorzieningen/re-integratie instrumenten	2 jaar 2024-2025		€ 200.000
Onvoorzien ICT/monitoring			€300.000
Totaal			€ 3.000.000

Dekking

1. Een bedrag van €2.000.000, zijnde het resultaat op de BUIG 2022, te onttrekken aan het voordelige rekeningresultaat 2022 en te doteren aan de nieuw te vormen bestemmingsreserve inwoner in beeld;
2. Voor de jaren 2024 en 2025 jaarlijks een budget van €500.000 (als taakstelling) op te nemen in de begroting 2024 en 2025 binnen het sociaal domein (programma 3 voor de productnummers 600 en 640 en programma 4 met uitzondering van productnummers 120, 140 en 530).

Bedankt voor jullie aandacht.

Naam spreker

Telefoonnummer

Email adres

Zutphen.nl

